ПРОБЛЕМИ ЕНДОКРИННОЇ ПАТОЛОГІЇ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ

©Г.В. Клименко, С.В. Вітріщак, О.Л. Савіна, В.В. Бондаренко

Луганський державний медичний університет

Стан здоров'я дітей як екологічна проблема в останні десятиліття є актуальною, оскільки відмічається тенденція до зростання частоти і важкості захворювань, а також змін у структурі захворюваності дітей, зокрема шкільного віку – зросла частка захворювань ендокринної системи і обміну речовин. Ендокринна патологія займає третє місце в загальній структурі захворюваності населення України. У структурі захворювань питома вага ендокринної патології в шкільному віці збільшується з 3,0 % (серед дітей до 6 років) до 8,15 % (серед дітей 7–14 років). Захворювання ендокринної системи, в тому числі цукровий діабет (ЦД), нетоксичний вузловий зоб, тиреотоксикоз і злоякісні новоутворення щитоподібної залози (ЩЗ), частіше всього реєструються і найбільш широко поширені у регіонах із високим техногенним навантаженням. Луганська область – великий промисловий регіон з розвинутими видобувними, виробничими та торговельними інфраструктурами. На базі природних ресурсів створені міцні виробничі потужності у різних галузях. Область вносить вагомий внесок в економічний потенціал України і входить у п'ятірку найбільш потужних промислово-економічних регіонів держави. Особливості Луганського регіону, перш за все, пов'язані з високою чисельністю населення і розвитком промисловості. За кількістю особливо небезпечних промислових об'єктів Луганська область знаходиться в першій трійці серед всіх інших областей України. 7 підприємств Луганської області входять у перелік 100 об'єктів – найбільших забруднювачів довкілля в Україні. Серед неінфекційних захворювань патологія щитоподібної залози, обумовлена нестачею йоду в біосфері, займає перше місце за територіальною експансією та кількістю населення, що проживає в цих регіонах, складає гігантську популяцію людей, які піддавалися, без перебільшення, токсикогенному ризику захворіти на різні форми дисфункції щитоподібної залози та пов'язані з ними багато психосоматичних захворювань. Ризик виникнення захворювань внаслідок дефіциту йоду існує для близько 15 млн населення України. Негативний вплив факторів антропогенного забруднення середовища на організм людини є складним та багатогранним. Проведене наприкінці минулого століття гігієнічне дослідження впливу факторів навколишнього середовища на динаміку виникнення та перебігу захворювань щитоподібної залози у населення України довело, що на тифоїдну функцію, крім йодного дефіциту, впливає ціла низка геохімічних, антропогенних та соціальних факторів. Взаємодоповнюваність та потенціюючий вплив ендокринних дизрапторів призводять до зростання географічного тренду тифоїдної патології від заходу країни до сходу. Однією з найбільш актуальних проблем сучасної медицини є значна розповсюдженість тиреоїдної патології серед дитячого населення. Значна кількість робіт вітчизняних та закордонних вчених вказує на негативний вплив патології щитоподібної залози (ЩЗ) на стан соматичного та фізичного здоро-

в'я дитини. Сучасні дослідження свідчать про значну поширеність дифузного збільшення щитоподібної залози (ЩЗ), насамперед, на тлі пубертату, що віддзеркалює напруженість у тиреоїдній системі при збільшенні потреби у тиреоїдних гормонах в період росту та статевого дозрівання. Своєчасне виявлення дітей та підлітків із порушеннями ендокринної системи і обміну речовин, призначення адекватних засобів лікування та динамічне спостереження за ними є важливою задачею, яка стоїть не тільки перед дитячими ендокринологами, педіатрами, сімейними лікарями та гігієністами.